SPIS TREŚCI

Wprowadzenie 5

Piotr Banaszyk: Relacje między nauką o organizacji i zarządzaniu a ekologią i ich konsekwencje dla ochrony środowiska 7

Kazimierz Zimniewicz: Przyczynek do badania ochrony środowiska z punktu widzenia nauki o organizacji i zarządzaniu 19

Jadwiga Majchrzak: Zarządzanie ochroną środowiska w literaturze polskiej 28

Hubert Witczak: Ocena zmian struktury organizacyjnej ochrony środowiska w Polsce w latach 1970-1985 40

Marek Pankowski: Struktura organizacyjna centralnych i terenowych organów władzy państwowej w dziedzinie ochrony środowiska 59

Wojciech Fliegner: Rozwiązania organizacyjne w gospodarce komunalnej a ochrona środowiska 73

Paweł Napierkowski: Rachunek ekonomiczny a ochrona środowiska 84

WPROWADZENIE

Na zeszyt składa się siedem artykułów pracowników Instytutu Organizacji i Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Przedstawiono w nich rezultaty dwuletnich badań (podjętych w 1986 r.) nad problematyką organizacji i zarządzania ochroną środowiska w Polsce. Badania te prowadzono w ramach dwóch problemów, a mianowicie: Centralnego Programu Badań Podstawowych 04.10.03. „Przyrodnicze podstawy kształtowania i ochrony środowiska rolniczego", którego koordynację powierzono prof. dr hab. L. Ryszkowskiemu z Zakładu Biologii Rolnej i Leśnej PAN Oddział w Poznaniu oraz Resortowego Problemu Badań Podstawowych III.43. „Ekologiczne bariery wzrostu gospodarczego" pod kierunkiem prof. dr. hab. A. Jankowskiej-Kłapkowskiej z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Wszystkie artykuły zaprezentowane w tym zeszycie, można podzielić na trzy grupy. Do grupy pierwszej o charakterze teoretycznym i metodologicznym zaliczają się prace P. Banaszyka, K. Zimniewicza i J. Majchrzak. Podjęto w nich próbę określenia wzajemnych relacji między nauką o organizacji i zarządzaniu a ekologią. Następnie przedstawiono sugestie odnośnie do adaptacji pewnych podstawowych pojęć i narzędzi analitycznych funkcjonujących na gruncie nauki o organizacji i zarządzaniu, do badań nad ochroną środowiska. Wreszcie w tej grupie zaprezentowano poglądy na temat zarządzania ochroną środowiska w polskiej literaturze naukowej.

Druga grupa artykułów ma charakter analityczno-oceniający. Ich autorzy przeprowadzili szerokie badania empiryczne, aby na tej podstawie sformułować interesujące wnioski i postulaty w odniesieniu do struktur organizacyjnych ochrony środowiska w Polsce. Tę grupę otwiera praca H. Witczaka, w której autor dokonał oceny zmian struktury organizacyjnej ochrony środowiska w szesnastoleciu 1970-1985. Z kolei M. Pankowski przedstawił krytyczną ocenę struktur organizacyjnych ochrony środowiska centralnych i terenowych organów władzy państwowej. W artykule wykorzystano znaną na gruncie nauki o organizacji i zarządzaniu metodę badawczą struktur, tzw. podejście astońskie, zwane również wielowymiarową analizą struktur. W ramach tej grupy artykułów W. Fliegner dokonał oceny rozwiązań organizacyjnych istniejących w gospodarce komunalnej, pod kątem ochrony środowiska.

W prezentowanym zeszycie naukowym poruszono także problematykę ekonomiczą ochrony środowiska, która bardzo ściśle wiąże się z organizacją i zarządzaniem. I tak, P. Napierkowski przedstawił koncepcję teoretyczną i konsekwencje praktyczne stosowania rachunku ekonomicznego w ochronie środowiska.

Z rozeznania autorów biorących udział w obu wymienionych wyzej problemach badawczych wynika, że zagadnienia organizacji i zarządzania ochroną środowiska nie były, jak dotąd, polem szerszych penetracji naukowych. Dlatego podjęcie takich badań jest konieczne, gdyż mogą one zaowocować zrozumieniem ważności czynnika organizacji w ochronie środowiska.